

# Raport z konsultacji społecznych projektu Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+

## I. WSTĘP

Konsultacje społeczne projektu Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+ przeprowadziło Biuro Aktywności Miejskiej w Departamencie Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Łodzi na podstawie Zarządzenia Nr 2355/2023 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 31 października 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+.

Celem konsultacji było zebranie propozycji, opinii i uwag mieszkańców i mieszkanki miasta Łodzi dotyczących projektu Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+.

Konsultacje zostały przeprowadzone w okresie od 7 listopada 2023 r. do dnia 21 listopada 2023 r. w określonych w zarządzeniu formach:

- 1) w formie **protokołowanego publicznego spotkania konsultacyjnego**, przeprowadzonego **14 listopada 2023 r.** w sali warsztatowej Wydziału Kultury przy ul. Moniuszki 3 w Łodzi w godzinach 17.00-19.00,
- 2) poprzez **zbieranie propozycji i opinii na piśmie**, w tym drogą elektroniczną, wyłącznie na formularzu konsultacyjnym.

## II. PODSUMOWANIE

- Łącznie w konsultacjach wzięło udział 14 osób i zgłoszono 70 uwag.
- W trakcie konsultacji złożonych zostało łącznie 12 formularzy konsultacyjnych w sposób zgodny z zarządzeniem – w tym 5 formularzy papierowych oraz 7 złożonych drogą mailową.
- W spotkaniu konsultacyjnym wzięło udział łącznie 14 osób. Podczas spotkania zgłoszono 40 uwag.

21,64% z uwag zostało uwzględnionych, 10% uwzględniono częściowo. Nie uwzględniono 4,29% uwag. Pozostałą część zgłoszeń stanowiły opinie – 64,29%. Żadna z uwag nie została przeznaczona do dalszych analiz.

## SPOSÓB ROZPATRZENIA UWAG

Wszystkie zgłoszone przez uczestników konsultacji postulaty ulegały kwalifikacji. Te spośród nich, które uznane zostały za uwagi odnoszące się do projektu Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+, zostały rozpatrzone pod kątem możliwości ich uwzględnienia. Ocena dokonywana była według poniższego klucza:

- **Uwaga uwzględniona** – mająca już swoje odzwierciedlenie w zapisach Polityki lub proponowany zapis znajdzie się w projekcie Polityki w brzmieniu wskazanym przez zgłaszającego albo oddającym sens uwagi (na odpowiednim do charakteru dokumentu poziomie ogólności);
- **Uwaga uwzględniona częściowo** – gdy ze względu na kilka aspektów poruszanych w zgłaszanej uwadze część proponowanych zapisów znajdzie się w projekcie Polityki, a część nie zostanie uwzględniona;
- **Uwaga nieuwzględniona** – proponowana zmiana jest zbyt szczegółowa w stosunku do charakteru dokumentu, jakim jest Polityka i przyjętej metody jego opracowania, odnosi się do decyzji podejmowanych na szczeblu krajowym lub jest niezasadna merytorycznie;
- **Uwaga wymagająca dalszych analiz** – decyzje w zakresie zgłoszonych uwag zostaną podjęte na dalszym etapie prac, po przeprowadzeniu dodatkowych analiz;
- **Uwaga o charakterze opinii** – nie ma charakteru wniosku, nie wnosi propozycji zmian do Polityki.

### III. PUBLICZNE SPOTKANIE KONSULTACYJNE

**Spotkanie dla mieszkańców: 14.11.2023 r., godz. 17:00-19:00**

**W spotkaniu wzięło udział\*:**

Rozpoczęcie spotkania: 14 osób

Koniec spotkania: 14 osób

\* ponadto 2 osoby z Biura Aktywności Miejskiej UMŁ oraz początkowo 9, pod koniec 7 osób z Wydziału Kultury UMŁ

Spotkanie zostało przeprowadzone zgodnie z założonym scenariuszem, wszystkie cele spotkania zostały zrealizowane. Spotkanie otworzył prowadzący z ramienia Biura Aktywności Miejskiej – przywitał zgromadzonych, przedstawił planowany przebieg spotkania oraz zasady zbierania uwag oraz propozycji, następnie przekazał głos osobom merytorycznym. Po zakończonej prezentacji dotyczącej najważniejszych założeń Polityki Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2030 +, prowadzący otworzył dyskusję dot. zapisów dokumentu.

**1. Zebrane uwagi i rekomendacje:**

Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
1.	Diagnoza stanu kultury w Łodzi – dokument oparty jest o niewystarczające analizy, konieczna jest pogłębiona ewaluacja obszaru kultury w Łodzi	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
2.	Dyskusja o kulturze – potrzebna jest otwarta debata na temat kultury w mieście, należy stworzyć warunki dla rozwoju dialogu takie jak Komisje Dialogu Obywatelskiego lub inne	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
3.	Kultura wymaga upodmiotowienia – decyzje o rozwiązaniach i kierunkach rozwoju przestrzeni kultury powinny być podejmowane na bazie dialogu interesariuszy przy wykorzystaniu narzędzi partycypacyjnych, na przykład, panelu obywatelskiego organizowane co rok lub dwa lata.	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
4.	Konkursy na stanowiska dyrektorskie w instytucjach kultury powinny być transparentne i przeprowadzane w oparciu o jeden model – decyzje powinny być podejmowane bez głosu decydującego po którejkolwiek stronie oraz z podanym do publicznej wiadomości uzasadnieniem, w komisjach konkursowych powinni zasiadać przedstawiciele i przedstawicielki środowiska kultury	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
5.	„Służba publiczna” – praca urzędników i urzędniczek powinna podlegać ocenie, na przykład przez organizacje pozarządowe	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
6.	Wsparcie dla kultury tworzonej oddolnie – duże instytucje publiczne stanowią obciążenie finansowe dla budżetu przeznaczanego na działania w zakresie kultury, nawet przy realizacji ograniczonego programu (na przykład, ze względu na pandemię wirusa Covid-19). Wsparcia wymagają natomiast działania kulturalne oddolne, realizowane, między innymi przez podmioty komercyjne (księgarnie prywatne, lokale gastronomiczne i inne). Konieczne jest zatem zwiększenie środków dla tych podmiotów, na przykład poprzez subwencje	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
7.	Dotacje, które otrzymują podmioty i instytucje kultury wystarczają tylko na bieżące funkcjonowanie, tj. opłaty stałe i pensje. Miasto dobrze wie, że w ramach tych dotacji nie można zaproponować ambitnego wydarzenia. Jest to szczególnie dotkliwe przez obcinanie dofinansowania z budżetu ministerialnego, który faworyzował małe gminy i wobec braku środków z Unii	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
8.	Wsparcie dla kultury tworzonej oddolnie – potrzebne jest zwiększenie budżetu oraz stworzenie systemu wsparcia finansowego dla indywidualnych twórców kultury, na przykład poprzez bezpośrednie transfery (w oparciu o model funkcjonujący w Barcelonie)	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
9.	Wsparcie dla kultury tworzonej oddolnie – potrzebne jest systemowe i administracyjne wsparcie promocyjne i informacyjne dla lokalnych działań z zakresu kultury	<b>Uwaga uwzględniona</b>
10.	Wsparcie dla kultury tworzonej oddolnie powinno mieć charakter trwały i systematyczny – brak pewności finansowania działań wpływa negatywnie na ich rozwój i utrzymanie ciągłości	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
11.	Wsparcie dla kultury tworzonej oddolnie – potrzebny jest mechanizm pozwalający na wsparcie sektora prywatnego i przedsiębiorców, których działalność ma charakter kulturotwórczy	<b>Uwaga nieuwzględniona wybiega poza zakres polityki odnosi się do rozwiązań na szczeblu krajowym</b>
12.	Miasto Filmu” jako zadanie wpisane w strategię kanibalizuje inne obszary kultury rozwijające się w Łodzi – potrzebna jest otwarta debata lub proces ewaluacyjny, który pozwoliłby na wskazanie innych obszarów działalności kulturalnej wymagających wsparcia lub zyskujących na znaczeniu zarówno w Łodzi jak i poza jej granicami	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
13.	Należy rozwijać infrastrukturę pozwalającą na sieciowanie i wspieranie rozwoju kultury w mieście (inspiracją może być Warszawski Program Edukacji Kulturalnej)	<b>Uwaga uwzględniona</b>
14.	Wsparcie rozwoju kultury w mieście wymaga dialogu i odbudowy zaufania pomiędzy Urzędem Miasta Łodzi a przedstawicielami i przedstawicielkami środowiska – budowa zaufania powinna być zapisana w dokumencie	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
15.	Instytucje kultury funkcjonujące w Łodzi wymagają decentralizacji władzy – należy tworzyć rady programowe celem zwiększenia ich autonomii	<b>Uwaga nieuwzględniona wykracza poza ramy polityki, która opiera się o określone przepisy prawa i dokumenty wykonawcze.</b>
16.	Lokalna tożsamość - Łódź powinna posiadać Muzeum Tuwima czy inne muzea poświęcone przypominaniu i promowanie zasług ważnych Łódzian i Łódzianek	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
17.	Lokalna tożsamość – celem polityki kulturalnej powinna być poprawa wizerunku miasta oraz łódzkiej kultury w oczach mieszkańców i mieszkanek samej Łodzi	<b>Uwaga uwzględniona</b>
18.	Współpraca na stopniu samorządowym – w strategii nie ma zapisów dotyczących instytucji kultury zarządzanych przez województwo lub z poziomu ministerialnego – niezależnie od przeszkód i trudności, należy dążyć do dialogu pomiędzy tymi instytucjami i tworzenia strategii przy współpracy różnych szczebli władzy samorządowej i państwowej	<b>Uwaga uwzględniona</b>
19.	Wkłady własne – potrzebny jest program finansujący wkłady własne, który zwiększyłby możliwości udziału łódzkich instytucji w konkursach grantowych	<b>Uwaga częściowo uwzględniona</b>



Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
20.	W zapisach dokumentu powinny pojawić się takie instytucje jak Łódzkie Centrum Wydarzeń czy InLodz21 – ich brak w strategii powoduje niepotrzebny podział w obszarze kultury i wynikające z niego ograniczenie współpracy	<b>Uwaga uwzględniona</b>
21.	Włączenie miasta w kulturę – potrzebna jest współpraca wielowydziałowa na rzecz wsparcia rozwoju kultury w mieście, na przykład, stworzenie możliwości zmiany lokalu dla środowisk i biznesów kulturotwórczych funkcjonujących w prywatnych budynkach w obszarach remontowanych, co za tym idzie, o ograniczonej możliwości działania (współpraca z Zarządem Lokali Miejskich)	<b>Uwaga częściowo uwzględniona, zapis zbyt szczegółowy do charakteru dokumentu, regulacje odrębnymi przepisami i politykami sektorowymi</b>
22.	Potrzebne jest zwiększenie zakresu promocji lokalnych marek oraz działań, na przykład, przy wykorzystaniu miejskich zasobów, w tym gazety Lodz.pl	<b>Uwaga uwzględniona</b>
23.	Media miejskie: profile funkcjonujące w ramach mediów społecznościowych nie promują łódzkich twórców, ciekawych wystaw, wydarzeń, etc. Nie był promowany Festiwal 4 kultur, a także słabo Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
24.	Wydział Kultury powinien nadzorować merytorycznie środki wydawane z ŁCW oraz inLodz2021	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
25.	Dokument nie posiada ram finansowych, w tym źródeł finansowania. Nie chodzi o precyzyjne kwoty, ale chociaż możliwości finansowe, które wydział będzie starał się zdobywać	<b>Uwaga częściowo uwzględniona, budżet jednoroczny</b>
26.	Należy wspierać tworzenie wydarzeń i marek powstających lokalnie – nie kupować wydarzeń i marek spoza Łodzi	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
27.	Kalendarz kulturalny – wydarzenia kulturalne w Łodzi potrzebują koordynacji oraz lepszej informacji. Obecnie zdarza się, że pokrywają się ze sobą, nie ma jednego miejsca, które pozwoliłoby na uzyskanie pełnej informacji, co, kiedy i gdzie odbywa się w Łodzi	<b>Uwaga uwzględniona</b>
28.	Uczelnie wyższe – należy włączyć współpracę z łódzkimi uczelniami w strategię rozwoju kultury. Na przykład Uniwersytet Łódzki można stanowić wsparcie w procesach ewaluacji działań kulturalnych i diagnozie obszaru kultury	<b>Uwaga uwzględniona</b>
29.	Definicja „kultury” wymaga ujednoczenia – w ramach konsultowanego dokumentu, kultura występuje w różnych znaczeniach, uporządkowanie definicyjne poprawi czytelność dokumentu	<b>Uwaga uwzględniona</b>
30.	Wsparcie dla łódzkich artystów i artystek – rozbudowa systemu wsparcia, stworzenie nowych, poza możliwością ubiegania się o przyznanie pracowni, mechanizmów	<b>Uwaga częściowo uwzględniona</b>
31.	Jakościowa ocena działań kulturalnych – ilościowe mierniki (na przykład, liczba osób odwiedzających wystawy) nie zawsze są racjonalne w obszarze kultury. Należy zatem wypracować system oceny jakościowej – w oparciu o merytoryczny zakres danego działania	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
32.	Lokalne dziedzictwo i działania kulturalne – należy zwiększyć możliwości, w tym finansowe, tworzenia i kolportażu publikacji o łódzkiej kulturze	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
33.	W dokumencie należy uwzględnić dbałość o środowisko naturalne oraz działania na jego rzecz	<b>Uwaga uwzględniona</b>
34.	„Patronacko-menedżerski” model wspierania osób tworzących kulturę – wsparcie dla indywidualnych postaci ze świata kultury i sztuki	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

Lp.	Rekomendacje	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
35.	Należy stworzyć mapę/informator, który wskazuje na jaką pomoc, ofertę miasta i gdzie może liczyć rozpoczynający lub już samodzielnie funkcjonujący artysta	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
36.	Hasło „Kultura odporna” nie może być weryfikowane, gdy jest kryzys. Odporność kultury powinna oznaczać jej stałe wzmocnienie – tak, by w momencie kryzysu sobie poradziła	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
37.	W dokumencie nie należy używać słowa „marka” jako określenie zdecydowanie obecnie źle widziane. Lepszy byłby „wizerunek”	<b>Uwaga uwzględniona</b>
38.	Z dokumentu należy usunąć archaiczny podział na kulturę wysoką i kulturę masową	<b>Uwaga uwzględniona</b>
39.	W dokumencie jak w działaniach nie jest wystarczająco podniesiona obywatelskość	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
40.	Pojęcie „ubóstwa kulturowego” występujące w dokumencie nie ma umocowania badawczego	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

## 2. Napotkane problemy/trudności podczas spotkania:

Brak

## 3. Inne uwagi:

Brak

## IV. FORMULARZE KONSULTACYJNE

### 1. Jaka jest Pani/Pana opinia dotycząca projektu Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi

a) zdecydowanie pozytywna	0
b) pozytywna	5
c) negatywna	1
d) zdecydowanie negatywna	0
e) trudno powiedzieć	6
<b>Razem</b>	<b>12</b>



## 2. Uzasadnienie opinii

Lp.	Uwagi wniesione	Uzasadnienie	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
1.	Program wskazuje, że jest potrzeba rozwoju kultury i że kultura jest ważna w rozwoju Łodzi, a także w życiu mieszkańców.	—	Uwaga o charakterze opinii
2.	Brak znajomości wszystkich dokumentów o strategicznym charakterze. Brak porównania z innymi miastami.	—	Uwaga o charakterze opinii
3.	Istotne, że takie programy powstają, bo wtedy władze miejskie poświęcają więcej czasu na działania z obszaru kultury i programy mogą być bardziej dostosowane do potrzeb odbiorców.	—	Uwaga o charakterze opinii
4.	Proponowany materiał wyznacza kierunki, w których powinna zmierzać łódzka kultura i jest kopmatybilna [oryg.] z innymi materiałami strategicznymi.	—	Uwaga o charakterze opinii
5.	Spójna polityka Miasta dot. filmu i jedno miejsce gdzie można uzyskać informację o np. działaniach EC1 czy Muzeum Kinematografii. Wspólna strona dot. filmu.	—	Uwaga o charakterze opinii
6.	Zaproponowana Polityka Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2030+ wydaje się dokumentem zdecydowanie bardziej określającym obecny stan łódzkiej kultury i kierunki jej rozwoju w najbliższym czasie, niż wyznaczającym nowe trendy czy przejawiającym myślenie strategiczne. Naszym zdaniem uwzględniony w		Uwaga uwzględniona częściowo

<p>dokumencie nurt partycypacyjny, realizowany w duchu subsydiarności, gdzie samorząd pełni funkcję pomocniczą wobec różnorodnych podmiotów kultury, także NGO, mimo że wymieniony z nazwy, nie znajduje właściwego rozwinięcia. Poszerzenia wymaga przestrzeń do działania dla małych podmiotów, które szybciej i płynniej dostosowują się do przemian zachodzących w świecie niż duże instytucje.</p> <p>Cieszy natomiast zaakcentowanie roli edukacji kulturalnej, wychowującej osoby partycypujące w kulturze. Pragniemy jednak zwrócić uwagę na fakt, że pożyteczniejsze mogłoby okazać się – tak społecznie, jak i dla rozwoju łódzkiej kultury – potraktowanie osób partycypujących w kulturze jako partnerów procesu zmian, a nie odbiorców ofert kulturalnej miejskich instytucji. Ofertę kulturalną zaś powinna być uzgadniana stale pomiędzy oferentami wydarzeń a osobami partycypującymi. Chodzi bowiem nie tylko o kształtowanie odbiorców, ale i współtwórców/twórców kultury, co przyczyni się do budowania wizerunku Łodzi jako miasta kultury, w tym wzmocnienia marki Łodzi jako Miasta Filmu UNESCO.</p> <p>Ponieważ rozwój w tym kierunku wydaje się szczególnie istotny, proponujemy wśród celów operacyjnych (1.2. Rozwój marki Łódź Miasto Filmu) uwzględnienie edukacji audiowizualnej, jako podstawy rozwoju nowoczesnej i konkurencyjnej łódzkiej branży</p>		
---	--	--

	<p>audiowizualnej. Edukacją tą warto objąć nie tylko dzieci i młodzież, ale i szeroko rozumiane kadry edukacji i kultury. Polityka Rozwoju Kultury powinna uwzględniać zmieniającą się bardzo dynamicznie rzeczywistość audiowizualną (w tym wpływ nowoczesnych technologii, SI, na sposób partycypowania w kulturze oraz branżę audiowizualną), to także zadanie przede wszystkim dla mniejszych podmiotów, grup nieformalnych, NGO. Bardzo istotne i pozytywne wydaje się uwzględnienie w Polityce Rozwoju Kultury wspierania i kreowania wydarzeń kulturalnych o znaczeniu krajowym, co pozwoli na poszerzenie oferty kulturalnej i znacznie rozszerzy grono interesariuszy.</p> <p>Ciekawe/potrzebne mogłyby być badania opinii łódzkiej młodzieży, która zarysowałaby, jak widzi Łódź i swoje miejsce w mieście za 7 lat i więcej w kontekście branży audiowizualnej. Czy tutaj zostaną i stworzą kadry łódzkiej kultury oraz przemysłu filmowego? Czy też wyjadą albo będą pracować w zawodach logistyka, spedytora lub pracownika budowlanego? Czy – w swoim odczuciu – mają/mogą mieć istotny czy nieznaczny, tylko odbiorczy kontakt i niewielki wpływ na tkankę kulturową miasta?</p>		
7.	<p>Nie jest to pierwsza w ostatnich latach Polityka Rozwoju Kultury, więc można pokusić się o stwierdzenie, że kluczowe dla realizacji jej założeń jest zapewnienie odpowiednich pieniędzy w budżecie</p>		<p><b>Uwaga o charakterze opinii</b></p>

	<p>na działalność kulturalną (celowo nie piszę „na kulturę”, gdyż zależy mi na ich odróżnieniu od środków na cele inwestycyjne).</p>		
8.	<p>1. W założeniu „Polityka rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+” ma być dokumentem o charakterze wykonawczym dla Strategii Rozwoju Miasta Łodzi 2030+ (...) w obszarze kultury, a „Przyjęcie dokumentu, (...) jest elementem realizacji systemu wdrażania i monitorowania Strategii Rozwoju Miasta Łodzi 2030+”. Jednak jej zapisy mają charakter ogólny i zdają się nie precyzować planowanych działań / projektów. Nie wskazują też, które instytucje czy organizacje mają być zaangażowane w konkretne cele operacyjne. Można odnieść wrażenie, że wszyscy interesariusze są angażowani we wszystkie zakładane cele.</p> <p>2. Misja sformułowana jest bardzo ogólnie, mało precyzyjnie i nie skupia się na sposobach realizacji zakładanego celu. Brak w dokumencie określenia wizji – co Miasto chce osiągnąć w roku 2030+?, Jak ma wyglądać łódzka kultura w tym roku? Jaki jest docelowy stan kultury po zrealizowaniu założeń dokumentu?</p> <p>3. Pomimo stwierdzenia, że „Działania podejmowane w oparciu o Politykę rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+ kładą duży nacisk na wspieranie działań kulturalnych o charakterze</p>		<p><b>1. Uwaga o charakterze opinii</b>  <b>2. Uwaga o charakterze opinii</b>  <b>3. Uwaga o charakterze opinii</b>  <b>4. Uwaga uwzględniona</b>  <b>5. Uwaga uwzględniona</b>  <b>6. Uwaga uwzględniona</b></p>



	<p>partycypacyjnym” (s. 3 dokumentu), nie znajduję realizacji tych założeń w dokumencie – nie ma ich na poziomie zasad i wartości (s.16-17).</p> <p>4. W opisach celów dominuje podejście kreowania oferty i skupienie się na działalności programowej. Niewiele miejsca poświęca się kadrom kultury i ich potrzebom, a także potrzebom odbiorców kultury. Ten ostatni element jest istotny w punktu widzenia partycypacyjności i celów ogólnych Strategii Rozwoju Miasta Łodzi ii ich powiązań z celami Polityki Rozwoju Kultury.</p> <p>5. Wnioski z ewaluacji realizacji Polityki Rozwoju Kultury 2020+ dla Miasta Łodzi wskazują na „potrzebę większego nacisku na podejmowanie działań zwiększających współdzielenie celów i kierunków działania oraz współodpowiedzialności za ich realizację przez miejskie instytucje kultury oraz inne podmioty realizujące zadania z zakresu kultury (...), a także potrzebę uproszczenia system monitorowania realizacji PRK2030+. Jednak w dokumencie brak jest wskazania, w jaki sposób będzie to realizowane. Tabela na s. 21 określa jedynie sposoby pomiaru poszczególnych celów i działań. Brak jest informacji o źródłach pozyskiwania danych (kto ma być ich dostarczycielem?). Ponadto niektóre z nich wymagałyby</p>		
--	---	--	--

	<p>zdefiniowania, np. projekty o charakterze ponadlokalnym, lokalnym, włączającym, etc.</p> <p>6. Ważne byłoby w komunikacji na linii Wydział Kultury Miasta Łodzi – interesariusze polityki rozwoju, informowanie wszystkich zaangażowanych o postępach w realizacji zapisów Polityki Rozwoju. Może się to odbywać na różne sposoby, np. poprzez sporządzanie okresowych raportów z realizacji celów, organizowanie spotkań informujących czy ustanowienie zespołu reprezentującego interesariuszy, który monitorowałby postępy w realizacji zapisów dokumentu. Jakikolwiek działania zamierza prowadzić Urząd, warto o nich również wspomnieć w dokumencie.</p>		
9.	<p>Z większością stwierdzeń i postulatów się zgadzamy, ale wydaje się, że promowanie idei Łodzi jako miasta filmu jest wyraźnie bardziej widoczne w stosunku do pozostałych obszarów kultury. Może powstać wrażenie braku zachowania proporcji i niesprawiedliwego podziału środków finansowych oraz sił organizacyjnych w kontekście działalności różnych instytucji kulturalnych, zajmujących się realizacją zadań w innych obszarach.</p> <p>W omówieniu zostały wymienione jedynie imprezy międzynarodowe organizowane przez organizacje pozarządowe,</p>		<p><b>Uwaga o charakterze opinii</b></p>

	<p>a pominięte zostało wiele znaczących międzynarodowych imprez cyklicznych organizowanych przez instytucje kultury, jak chociażby Międzynarodowe Triennale Tkaniny czy Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki, Polska – Łódź. Widać, że projektodawcy programu idą w swoich propozycjach i myśleniu o kulturze w stronę imprez i form popularnych oraz łatwiejszych w odbiorze.</p> <p>Wielokulturowość Łodzi to określenie, które obecnie ma nieco inny wymiar niż rozumiane w ujęciu historycznym. Należałoby pomyśleć o otwarciu się na prezentację i promocję kultury przedstawicieli innych nacji mieszkających i pracujących w Łodzi, takich jak choćby Wietnamczycy czy Chińczycy, a także Ukraińcy. W jakimś sensie zapoznana pozostaje w Łodzi kultura Romska. W programie brak bardziej jasnych (być może ujętych procentowo w stosunku do całości nakładów na kulturę) deklaracji, dotyczących wysokości kwot i ich wzrostu przeznaczonych na podwyżki dotacji podmiotowych (konieczne choćby ze względu na inflację i zwiększenie się kosztów utrzymania instytucji), podwyżek pensji dla pracowników, nakładów na działania edukacyjne itd.</p>		
10.	<p>Już sam wstęp do dokumentu strategicznego budzi poważne wątpliwości – w dwóch pierwszych akapitach zostały ujęte cele dla polityki kulturalnej Łodzi, które nie są wobec siebie sprzeczne, ale</p>		<p><b>Uwaga nieuwzględniona – dotyczy szczebla rządowego i rozwiązań systemowych</b></p>

<p>są niemożliwe do całościowego zrealizowania w sytuacji radykalnego niedofinansowania sektora kultury (nie tylko w Łodzi, ale w całym kraju), odpływu wykwalifikowanych kadr i konfliktów na łonie kluczowych instytucji. Kultura, która ma być – jak głosi pierwszy akapit dokumentu – „narzędziem wzmacniania wspólnotowości, budowy relacji międzyludzkich i ułatwiania komunikacji poprzez tworzenie wspólnych wartości”, wymaga troski, uważności i stabilnego finansowania (nie doraźnego i opierającego się wyłącznie o „śmieciowe” zatrudnienie i sezonowe granty). Natomiast kultura, o której mowa w drugim (podkreślonym przez twórców) akapicie Polityki, która ma na celu „zbudowanie rozpoznawalnej i silnej marki łódzkiej kultury” od lat pochłania nieproporcjonalnie większe środki finansowe i w żaden sposób nie przyczynia się do rozwoju lokalnych wspólnot. Te cele są możliwe do pogodzenia tylko jeżeli w budżecie miasta zostaną zaplanowane osobne, duże środki finansowe na bieżące, rozłożone w czasie (nie „eventowe”) działania i rozwój osiedlowych ośrodków kultury, bibliotek i inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców i mieszkanki Łodzi. W trzecim akapicie natomiast twórcy strategii zawierają kolejny cel skupiony na promocji, a nie na kulturze, cyt. : „Polityka kulturalna Łodzi służy pozycjonowaniu Miasta poprzez kulturę i czerpie inspirację z</p>		<p><b>Pozostałe uwagi mają charakter opinii i wykraczają poza dostępne ramy prawne.</b></p>
---	--	---

<p>tożsamości miasta wielokulturowego, otwartego i tolerancyjnego”. Tymczasem z naszego piętnastoletniego doświadczenia wynika, że wyzwania związane z budowaniem wspólnoty, z działaniem pozapromocyjnym i wewnątrzmijskim wymagają zupełnie innego konstruowania polityki sektorowej niż to tutaj zaproponowano. Jak zauważają sami twórcy dokumentu – żyjemy w czasach rosnących wyzwań, u progu dużych zmian społecznych związanych zarówno z klimatem, jak i zmianami cywilizacyjnymi.</p> <p>Nie wydaje nam się aby był to dobry czas na dalsze „budowanie silnej marki kultury łódzkiej”, która ma już wystarczającą rozpoznawalność i ogromne, flagowe wydarzenia. Nie ma natomiast godnych płac dla etatowych pracowników i pracowników lokalnych instytucji kultury, oferty integracyjnej dla uchodźców oraz domów kultury, które miałyby warunki dla funkcjonowania jako ostoje dla lokalnych społeczności. Doświadczenie pokazuje, że Miejska Strefa Kultury zupełnie nie może odpowiadać na takie wyzwania i konieczna jest decentralizacja tej struktury. Konieczne jest (pilne!) wzmocnienie osób zatrudnionych w łódzkiej kulturze, gdyż (jak zresztą wynika z diagnozy zamieszczonej w przedstawionym do konsultacji dokumencie) jest to grupa doświadczająca rosnących trudności, gwałtownie ubożejąca i skłonna do zmiany sektora pracy na biznesowy, gdzie możliwe są</p>		
---	--	--

<p>znacznie lepsze zarobki. Bez odpowiedniej motywacji, zarówno materialnej, jak i niematerialnej, nie można tworzyć kultury refleksyjnej i odpowiedzialnej, jakiej obecnie potrzebujemy. W dokumencie strategicznym nie jest jasne, co kryje się pod określeniem „wzmocnienie zasobów miejskich instytucji kultury” i czy chodzi również o pracujących tam ludzi, a nie wyłącznie o remont infrastruktury. Tematowi pracowniczemu powinien zostać poświęcony osobny rozdział Polityki, pogłębiona diagnoza i konkretne propozycje rozwiązań narastającego problemu, który wkrótce wzmocniony zostanie przez procesy wymiany pokoleniowej na stanowiskach. Warto również zwrócić większą uwagę na relację polityki kulturalnej Urzędu Miasta Łodzi z kulturotwórczymi miejscami będącymi formalnie prywatnymi galeriami lub klubokawiarniami. W ostatnich latach obserwujemy masowe zamykanie tego typu miejsc spowodowane przeciągającymi się remontami infrastruktury drogowej, które całkowicie paraliżują funkcjonowanie remontowanych odcinków miasta i przez brak klarownych informacji o przebiegu remontów oraz brak infrastruktury zastępczej, odcinają kulturotwórcze miejsca od ich odbiorców i odbiorczyń. Te złe praktyki nie powinny się powtarzać w kolejnych latach, a problem wymaga ewidentnie</p>		
--	--	--

	uwzględnienia w polityce kulturalnej i odrębnych strategicznych rozwiązań.		
11.	<p>Rekomenduję doprecyzowanie w projekcie Strategii kierunku polityki kulturalnej Miasta oraz efekty jej realizacji;</p> <p>Błędnie podana jest nazwa instytucji „EC1 Łódź – Miasto Kultury” w Łodzi (str.5)</p> <p>W całym dokumencie konsekwentnie pomijana jest marka Łodzi Miasta Kreatywnego UNESCO w dziedzinie filmu. Fakt włączenia Łodzi do sieci miast kreatywnych UNESCO powinien być dumą i chlubą dla Miasta. Podkreślony powinien być nie tylko sam fakt posiadania tego tytułu, ale również wszystkie pozytywne efekty wynikające z tego dla Miasta.</p> <p>Konsekwentnie w całym dokumencie jako rezultaty poszczególnych działań wskazane są „zrealizowane działania” lub „projekty”. Również w tabeli nr 2 jako mierniki realizacji celów Polityki wskazane są wyłącznie „liczby”. Wskazuje to, że polityka kulturalna na kolejne lata ma się opierać wyłącznie na efekcie liczbowym, a nie jakościowym. Skutkować to może faktem, że instytucje – aby zostać pozytywnie ocenione - będą musiały skupiać się na tym, aby zrealizować jak największą liczbę projektów i odnotować jak najwyższą frekwencję, pomijając przy tym aspekt efektywności swoich działań na poziomie</p>		<p><b>Uwaga częściowo uwzględniona</b></p>

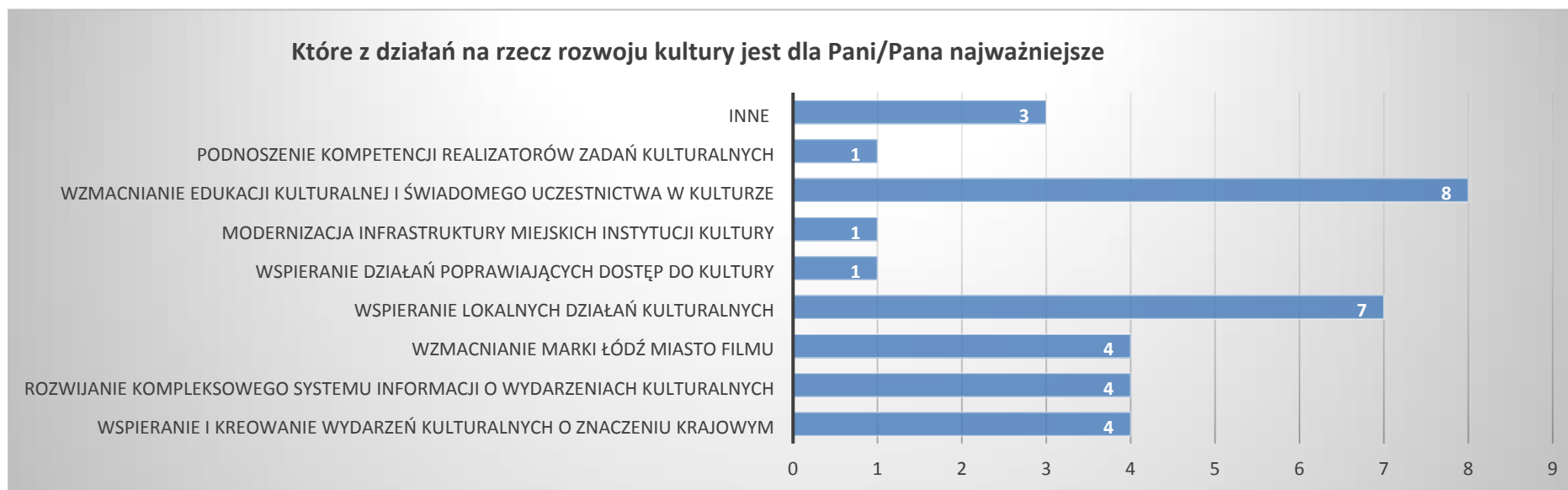
<p>upowszechniania kultury. Polityka kulturalna powinna na poziomie jej operatora, czyli Miasta, posiadać stosowne narzędzia do mierzenia efektu jakościowego jej realizacji. W innym wypadku instytucje kultury nadal będą sprawozdawać wyłącznie dane liczbowe – liczbę realizowanych działań, frekwencję, czy poziom realizacji budżetu.</p> <p>Projekt Polityki nie wskazuje – poza filmem – żadnej dziedziny kulturalnej, która byłaby kluczowa dla Miasta. Nie są wskazane żadne inicjatywy czy wydarzenia, które są realizowane w Mieście od lat, na których dalszej realizacji lub rozwoju powinno Miastu zależeć, lub które powinny powstać, aby realizować założenia Polityki.</p> <p>Projekt Polityki wymienia istniejące instytucje kultury. Nie wskazuje natomiast w żadnym z celów operacyjnych roli poszczególnych instytucji dla Miasta. Nie wskazuje, które instytucje powinny z uwagi na swoje działania być promowane jako instytucje o znaczeniu ponadlokalnym, czy ogólnokrajowym, a które instytucje ze względu na swój charakter powinny skupić się na działaniach miejskich, czy wręcz osiedlowych – integrujących i edukujących lokalną społeczność. Projekt Polityki nie wskazuje też, które instytucje powinny pełnić rolę wiodącą dla realizacji poszczególnych celów, a które rolę</p>		
---	--	--



	<p>uzupełniająca/wspierająca. Nie jest wskazana nawet konieczność wydania przez Miasto jakiegokolwiek dokumentu operacyjnego, który by tę kwestię regulował. Pozostawione jest to w wyłącznej gestii poszczególnych instytucji. Skutkiem tego poszczególne instytucje mogą podejmować próby realizacji jak największej liczby działań – przy okazji realizując postulat „efektywności liczbowej” wynikający z Polityki kulturalnej, inne z kolei zawężą swoje działania do minimum, nie widząc potrzeby włączania się w realizację większej liczby działań realizujących cele Polityki.</p>		
12.	<p>Projekt Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+ jest bardzo ogólny i porusza zagadnienia, które całkiem dobrze funkcjonują w Łodzi. Np. Łódź miasto filmu – Łódź znana jest jako plener filmowy, ale nie ma w projekcie miejsca na rozwój festiwali filmowych, które mogą stać się wizytówką Łodzi i przyciągnąć turystów – „Festiwal Mediów Człowiek w Zagrożeniu” czy „Łódzki Festiwal Filmowy”. Ponadto, żeby kultura była dostępna i otwarta należy ją najpierw wypromować – poprzez ogólnodostępne kanały na mediach społecznościowych. Potrzeba: wsparcie promocyjne i wsparcie finansowe instytucji tworzących wydarzenia kulturalne. W formularzu konsultacyjnym brakuje informacji o planowanych działaniach dot. Kultury otwartej i dostępności.</p>		<p><b>Uwaga o charakterze opinii</b></p>

3. **Które z działań na rzecz rozwoju kultury jest dla Pani/Pana najważniejszy? Proszę zaznaczyć znakiem „X” swój wybór we właściwym polu (maximum można wskazać trzy obszary)**

Za najważniejsze obszary rozwoju kultury uznano wzmocnienie edukacji kulturalnej i świadomego uczestnictwa w kulturze oraz wspieranie lokalnych działań kulturalnych. Najmniej wskazań dotyczyło podnoszenia kompetencji realizatorów zadań kulturalnych, modernizację infrastruktury miejskich instytucji kultury oraz wspieranie działań poprawiających dostęp do kultury. W trzech wskazaniach na „inne” wymienione zostały: ciekawsze projekty (wskazanie dwukrotne) oraz wzmocnienie (również finansowe) pracowników i pracowniczek mniejszych instytucji kultury o znaczeniu lokalnym.



#### 4. Co konkretnie powinno się zmienić w obszarze, który wskazała/wskazał Pani/Pan za najważniejszy

Lp.	Oczekiwania wobec Polityki rozwoju kultury dla Miasta Łodzi 2030+	Uzasadnienie	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
1.	Nie ma systemu edukacji kulturalnej w szkołach. Wydarzenia odbywające się w Łodzi są promowane na różnych stronach i czasem trudno znaleźć informację.	—	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
2.	Jedno miejsce gdzie można znaleźć informacje o wydarzeniach. Zajęcia w szkołach przygotowujące do zwiedzania np. muzeów. Większa liczba projektów wykorzystujących nowatorskie narzędzia i trendy, np. z obszaru edukacji czy nowych mediów.	—	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
3.	Realizowanie działań, które przyciągną turystów oraz poprawią jakość życia mieszkańców.	—	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
4.	Lokalność jako podstawa dostępu do kultury. Konieczność edukacji kulturalnej. Działania skierowane do realizatorów zadań kulturalnych – przeciwdziałanie odpływowi z sektora kultury.	—	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
5.	Za mało filmów, za dużo zabytków.	—	<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
6.	Rozwój marki Łódź Miasto Filmu oparty jest w przedkładanej Polityce na łódzkich instytucjach kultury, które skoncentrowane są przede wszystkim na kultywowaniu, podtrzymywaniu i edukowaniu		<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

<p>o filmowym dziedzictwie Łodzi, rozwijaniu oferty turystycznej opartej o ten obszar itp. Tymczasem myślenie w kategoriach przyszłości (2030+) wymaga uwzględnienia tego, że pejzaż audiowizualny, a także kino i cała branża filmowa/audiowizualna podlegają nieustannym zmianom związanym z przemianami technologicznymi, ale także społecznymi i kulturowymi. Rozwój Łodzi jako Miasta Filmu wymaga uwzględnienia tego zjawiska, a zatem opierania Polityki obliczonej na kilka kolejnych lat nie wyłącznie na dużych instytucjach, zwróconych przede wszystkim w przeszłość czy zajmujących się „tu i teraz”, lecz także na mniejszych, a przez to dynamiczniejszych podmiotach z sektora audiowizualnego i szeroko rozumianej edukacji audiowizualnej. Takie podmioty często szybciej dostrzegają owe przemiany, odpowiadają na nie i wpisują się w ich nurt znacznie lepiej niż instytucje takie jak muzea czy centra kultury, proponując ciekawe działania artystyczne czy edukacyjne w omawianym obszarze. Warto byłoby uwzględnić Polityce Rozwoju Kultury Miasta Łodzi 2030+ ww. zjawisko dynamicznych przemian w branży i całej kulturze audiowizualnej oraz podkreślić rolę mniejszych podmiotów.</p>		
--	--	--

7.	<p>Nie jest to miejsce na pogłębione analizy, zasygnalizuję więc tylko dwie rzeczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Warto, by Łódź jako Miasto Filmu UNESCO szczególnie wspierało ten obszar działalności kulturalnej. Proponuję wzmacniać ideę sieciowania łódzkich festiwali filmowych poprzez realne zwiększenie wsparcia finansowego i promocyjnego oraz wsparcie infrastrukturalne.</li> <li>2. Siłą Łodzi były przez lata oddolne działania kulturalne realizowane przez instytucje i organizacje pozarządowe. Ich realne wspieranie miałyby korzystny wpływ dla poczucie sprawczości wśród aktywnych mieszkańców Łodzi wykraczający poza sferę kultury.</li> </ol>		<b>Uwaga o charakterze opinii</b>
8.	<p>Przede wszystkim powinno powstać Obserwatorium Kultury (na kształt ostatnio otwartego WOK w Warszawie), które byłoby nie tylko partnerem urzędu w kontekście badania instytucji i zjawisk/procesów zachodzących w sferze kultury w mieście, ale również potrafiłoby dostarczyć obiektywnych danych na temat faktycznego stanu instytucji kultury, ich zasobów, a przede wszystkim monitorowałoby zmieniające się praktyki uczestnictwa w kulturze. Na spotkaniu konsultacyjnym te braki w zakresie posiadanych danych wybrzmiały w komentarzach.</p>		<b>Uwaga o charakterze opinii</b>

9.	<p>Wydaje się, że nieco duży nacisk, przede wszystkim w kontekście szerokiej promocji miasta, został w programie położony na problem lokalności (a otwartość?). Istnieje także istotna potrzeba wspierania i kreowania wydarzeń kulturalnych o znaczeniu krajowym, organizowanych nie tylko siłami środowiska łódzkiego. Wydarzenia tej skali powinny przyciągać, jako organizatorów, uczestników oraz odbiorców, także znaczące osobowości spoza Łodzi, działające w ten sposób na rzecz atrakcyjności imprezy oraz promocji miasta, aby mogło ono również być traktowane jako znaczący, konkurencyjny, w stosunku do innych miast, ogólnopolski ośrodek kultury.</p> <p>Wydarzenia powinny być promowane w znacznie większej mierze niż dotychczas na obszarze całego kraju przy użyciu nowoczesnych środków komunikacji z odbiorcami.</p> <p>Jeśli chodzi o modernizację infrastruktury miejskich instytucji kultury, to należałoby zwrócić uwagę na zapewnienie, w większym niż dotąd stopniu, pomocy w pozyskiwaniu funduszy na realizację postulatu dostępności, w szerokim tego słowa znaczeniu. Realizacja wymogów stawianych w tym zakresie generuje olbrzymie koszty, których pokrycie nie jest możliwe bez znaczącego wsparcia miasta (dostosowanie i zmiany stron internetowych, likwidacja barier architektonicznych itd.). Podobnie</p>		<p><b>Uwaga o charakterze opinii</b></p>
----	---	--	--

	<p>wygląda sprawa digitalizowania zbiorów – wydatki ponoszone przez instytucje kultury na dokumentację fotograficzną, zakup programów i sprzętu, długofalową realizację (umowy z firmami zewnętrznymi) przerastają możliwości miejskich instytucji kultury. Zadania te powinny być realizowane w sposób systemowy, przez specjalne komórki, wyspecjalizowane w pozyskiwaniu i rozdzielaniu środków przeznaczonych na konkretne cele.</p>		
10.	<p>1. Problem Centralizacji</p> <p>Naszym zdaniem należy jak najszybciej zmienić sposób funkcjonowania filii Miejskiej Strefy Kultury oraz sposobu lokowania i prowadzenia filii Biblioteki Miejskiej w Łodzi. W dokumencie „Polityka Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2030+” nie ma ani słowa o odwróceniu od centralizacji w Łodzi obszaru kultury. Filie Miejskiej Strefy Kultury działają na bardzo różnorodnych obszarach, które zamieszkują odmienne od siebie społeczności. Należy powrócić do dziedzictwa domów kultury, których działanie – choć rzadko nakierowane było na nawiązywanie partycypacyjnej współpracy z danymi społecznościami – to jednak powstawało w oparciu o znajomość jej specyfiki, struktury wiekowej, zapotrzebowań itd. Każde osiedle jest inne, każda społeczność jest odmienna, a formuła w jakiej obecnie funkcjonują filie MSK, związana m.in. z likwidacją etatów</p>		<p><b>Uwaga o charakterze opinii</b></p>

<p>na rzecz zatrudniania instruktorów (na bardzo słabych warunkach!) do prowadzenia konkretnych zajęć, uniemożliwiają długotrwałą pracę budowania lub wzmacniania lokalnej społeczności, z uwzględnieniem jej charakterystyki i potrzeb. Sprowadza to je do dostarczyciela rozrywki, bez dbałości o wspólnototwórczy wymiar działania instytucji. Jest to zadziwiające biorąc pod uwagę, jak wiele autorzy dokumentu piszą o znaczeniu partycypacji w kulturze. Po drugie: istnieje realna potrzeba rozlokowania bibliotek w większym stopniu poza centrum miasta. Biblioteki podobnie jak dawne domy kultury, a obecne filie MSK, powinny współpracować z lokalną społecznością. W tym momencie obserwujemy nagromadzenie bibliotek w centrum miasta i ich brak w innych jego obszarach, co skutecznie utrudnia prowadzenie pracy o charakterze partycypacyjnym, wspólnotowym, lokalnym.</p> <p>2. Problem finansowania</p> <p>Sytuacja finansowa łódzkich instytucji kultury jest bardzo zła i mimo postulatów tych instytucji w dokumencie nie ma informacji o planach dotyczących zwiększenia finansowania, w tym zwiększenia pensji pracownikom. W szczególności złej sytuacji są bibliotekarze i bibliotekarki i osoby zatrudnione w filiach MSK.</p>		
---	--	--



<p>3. Kwestia grup zagrożonych wykluczeniem i obszarów rewitalizacji</p> <p>W zaprezentowanej „Polityce kulturalnej” występuje znikoma informacja na temat współpracy z dużą społecznością ukraińską (jedno zdanie w całym dokumencie) oraz brak informacji na temat chęci nawiązywania współpracy z grupami zagrożonymi wykluczeniem z obszarów rewitalizowanych przez miasto. Remont kamienic to nie jest rewitalizacja. Co się dzieje ze społecznościami tych miejsc?</p> <p>4. Kwestia ilość czy jakość</p> <p>W dokumencie zadeklarowano, że instytucje kultury rozliczane będą ze swojej pracy poprzez liczbę uczestników, działań, publikacji itp. (tabela na str. 21). W dokumencie brak jakiegokolwiek informacji, że oceniana będzie również jakość tych działań. Czy liczy się tylko frekwencja? Jak to się ma do postulowanej na początku chęci, by rozwijać działania dobre jakościowo? Jak taki sposób rozliczania instytucji będzie wspierać je w przygotowywaniu dobrych, ciekawych i angażujących projektów, które może nie dotrą do masowej publiczności (jak krytykowana na początkowych stronach dokumentu „kultura masowa”), ale wśród osób, które będą w niej faktycznie uczestniczyć, zostawią po sobie pozytywny i trwały ślad?</p>		
---	--	--

11.	<p>Wskazanie kluczowych dla Polityki kulturalnej Miasta wydarzeń (oraz instytucji), których szczególna rola wynika z rozpoznawalności marki na poziomie krajowym, wyjątkowości realizowanego wydarzenia/działania w skali kraju, lub zakorzenienia w historii i tradycji Miasta;</p> <p>Podkreślenie przynależności do sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie filmu.</p>		<p><b>Uwaga częściowo uwzględniona</b></p>
12.	<p>Równe promowanie wszystkich wydarzeń kulturalnych, nie tylko z zakresu kultury gastro i festiwalu świąteł</p> <p>Wzmocnienie znaczenia filmu w kulturze, poprzez promowanie i wspieranie festiwali filmowych – od 33 lat w Łodzi odbywa się Festiwal Mediów Człowiek w zagrożeniu, który edukuje nt. zagrożeń współczesnych mediów oraz nowa formuła – Łódzki Festiwal Filmowy, kolaboracja dwóch festiwali filmowych.</p>		<p><b>Uwaga o charakterze opinii</b></p>